

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu inzake de aanbieding van de ontwerp Regeling groenprojecten 2016 (Kamerstuk 30 196, nr. 371).

De voorzitter van de commissie,
Tjeerd van Dekken

De adjunct-griffier van de commissie,
Jansma

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Algemeen	2
Proefdiervrije alternatieven	3
Artikelsgewijs	5

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de ontwerp Regeling groenprojecten 2016. Zij hebben de volgende vragen ten aanzien van bovengenoemde regeling.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de ontwerp Regeling groenprojecten 2016. Zij hebben hier nog enkele vragen over.

De leden van de SP-fractie hebben, positief gestemd, kennisgenomen van de Regeling groenprojecten 2016. Deze leden hechten belang aan de regeling en denken dat deze een positieve bijdrage levert aan vergroening. Zij hebben hier nog enkele vragen over.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de ontwerp Regeling groenprojecten 2016. Over deze regeling hebben deze leden nog enkele vragen.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorgestelde ontwerpregeling. Zij hebben nog enkele vragen.

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben met interesse kennisgenomen van de Regeling groenprojecten 2016. Zij hebben nog enkele vragen en opmerkingen.

Algemeen

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris aan kan geven waarom de overheid de status van groenprojecten toekent. Deze leden vragen wat precies de bedoeling is van groenprojecten. Waarom is gekozen voor dit instrument?

Deze leden vragen of de Staatssecretaris aan kan geven hoeveel instellingen in de periode 2010–2016 een aanvraag hebben gedaan voor een groenverklaring. Hoeveel projecten zijn daadwerkelijk gehonoreerd en hoeveel zijn er tussen 2010 en 2016 uitgevoerd? Hoeveel heeft het gekost? Hoe groot is het totaal aan belastingvoordelen dat daarmee is genoten? Voorts vragen deze leden wat de resultaten zijn van deze projecten. Graag ontvangen deze leden daarbij een specificatie met cijfermateriaal per branche (natuur/bos en landschap, tuinbouw/veehouderij, circulair, energie, mobiliteit en bouw) zoals genoemd in de aanbiedingsbrief bij de ontwerpregeling.

Deze leden vragen hoe kosteneffectief dit instrument is. Kan de Staatssecretaris hier inzicht in geven? Kan de Staatssecretaris in dit licht iets zeggen over de bekendheid met de regeling? Is de Staatssecretaris bereid een evaluatie van de Regeling groenprojecten periode 2010–2016 en het beleidsinstrument Groenprojecten aan de Kamer te doen toekomen?

De leden van de CDA-fractie vragen de Staatssecretaris waarom de groenregeling niet beschikbaar wordt voor investeringen in verduurzaming van alle landbouwsectoren. Naast de melkveehouderij en de

glastuinbouw wordt er in open teelten en in andere veehouderijen dan de melkveehouderij geïnvesteerd in nieuwe duurzame milieu-innovaties die deze ondersteuning goed kunnen gebruiken. Is de Staatssecretaris bereid om te kijken naar de mogelijkheden hiervoor?

De leden van de CDA-fractie zijn in het algemeen tevreden dat projecten in de melkveehouderij kunnen meedoen aan de groenregeling. Voor een adequate toepassing van de groenregeling dient echter ook de Maatlat Duurzame Veehouderij vernieuwd te worden. Kan de Staatssecretaris aangeven hoeveel groenprojecten in de melkveehouderij zijn gefinancierd met de ondersteuning van de groenregeling? Is de Staatssecretaris het met de leden van de CDA-fractie eens dat een aanzienlijk deel van de meest innovatieve milieuprojecten voor een duurzame melkveehouderij zou moeten worden ondersteund? Is de Staatssecretaris bereid om het verzoek te doen om de Duurzame Meetlat Veehouderij ten behoeve hiervan te vernieuwen? Is zij ook van mening dat de huidige grens van 15.000 kilo melk per hectare te strikt is?

De leden van de SGP-fractie merken op dat de Staatssecretaris ervoor heeft gekozen om mesofiele en thermofiele mestvergisting uit te sluiten van groenfinanciering. Deze leden horen graag waarom zij hiervoor heeft gekozen. Zij willen erop wijzen dat de Minister van Economische Zaken in zijn warmtevisie (Kamerstuk 30 196, nr. 305) onder meer inzet op mono-vergisting van mest. Deze leden vragen of de Staatssecretaris hier alsnog op aan wil sluiten door monovergisting van mest op te nemen in de Regeling groenprojecten.

Vanaf 2024 geldt een verbod op asbestdaken, zo lezen de leden van de SGP-fractie. Dat zorgt de komende jaren voor een lastige saneringsopgave. Deze leden willen erop wijzen dat sanering van asbestdaken een belangrijke bijdrage levert aan een veiligere leefomgeving. Welke mogelijkheden ziet de Staatssecretaris om de sanering van asbestdaken op te nemen in de Regeling groenprojecten? In hoeverre zou dit een stimulans kunnen zijn voor een voortvarende sanering?

Proefdiervrije alternatieven

De leden van de PvdA-fractie lezen dat onderzoek naar proefdiervrije alternatieven op dit moment niet onder de Regeling groenprojecten valt. Deze leden vragen de Staatssecretaris waarom dit zo is en of het eventueel mogelijk is naast «milieu» (waaronder natuur en bos) ook «proefdiervrije alternatieven» op te nemen als standaardcategorie van deze regeling. Zo ja, dan vragen de genoemde leden wat de kosten hiervan zullen zijn. Zo nee, dan vragen de genoemde leden wat de reden hiervoor is. De genoemde leden vragen in dat geval ook of er (eventueel in overleg met andere bewindspersonen) gekeken kan worden naar andere regelingen waarmee proefdiervrije alternatieven fiscaal gestimuleerd kunnen worden en welke mogelijkheden deze regelingen hiertoe bieden.

De leden van de SP-fractie vragen waarom de aanbeveling betreffende het openstellen van de Regeling groenprojecten uit het rapport van de Denktank Aanvullende financiering alternatieven voor dierproeven, «In transitie! Nederland internationaal toonaangevend in proefdiervrije innovaties» (bijlage bij Kamerstuk 32 336, nr. 42), niet is overgenomen, terwijl de Staatssecretaris van Economische Zaken wel aangeeft positief te staan tegenover de denktank en zijn adviezen. De genoemde Staatssecretaris geeft aan de ambitie te hebben om dierproeven te verminderen. De leden van de SP-fractie vragen nu om ook de bijbehorende acties te initiëren die het aantal dierproeven daadwerkelijk substantieel omlaag brengt. Uit de businesscase van de organisatie ZonMw (Businesscase

Alternatieven voor Dierproeven, bijgevoegd bij Kamerstuk 32 500-XVI, nr. 69) blijkt dat met meer financiering voor dierproefvrije alternatieven het aantal dierproeven substantieel en zelfs exponentieel kan dalen. De aangenomen motie van het lid Van Gerven (SP) over het plan voor vermindering van proefdiergebruik (Kamerstuk 30 168, nr. 26) vraagt om de businesscase exponentieel te kiezen uit het ZonMw-rapport. Uit recente rapporten van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) blijkt dat gebrek aan (financiering van) dierproefvrije alternatieven de belangrijkste bottleneck is om dierproeven te verminderen. Hier zou dus op ingezet moeten worden, volgens de leden van de SP-fractie. Het verruimen van de Regeling groenprojecten 2016 met proefdiervrije alternatieven lijkt een haalbare en logische stap om financieringsgelden vrij te maken. Deelt de Staatssecretaris de inschatting van de leden van de SP-fractie dat het budgetair om een zeer beperkte uitbreiding zal gaan? Hoe is het te rechtvaardigen dat dierproeven op apen met 8,3 miljoen euro gesubsidieerd worden, maar alternatieven voor dierproeven via het eerder genoemde ZonMw slechts 1,9 miljoen euro krijgen?

De leden van de SGP-fractie merken voorts op dat de Staatssecretaris van Economische Zaken onlangs heeft aangegeven zich sterk te willen maken voor proefdiervrije innovaties (Kamerstuk 32 336, nr. 42). De genoemde Staatssecretaris wil dat Nederland wereldleider wordt op het gebied van hoogwaardig humaan, proefdiervrij onderzoek. Deze leden kunnen deze ambitie van harte ondersteunen. Zij willen in dit verband wijzen op één van de aanbevelingen van de Denktank Aanvullende financiering alternatieven voor dierproeven. Deze denktank pleit voor verbreding van de Regeling groenprojecten, waardoor het voor investeerders aantrekkelijker wordt ook in proefdiervrije innovaties te investeren. De leden van de SGP-fractie constateren dat deze verbreding niet in de voorgestelde regeling is opgenomen. Is de Staatssecretaris bereid de regeling aan te passen, zodat ook proefdiervrije innovaties gestimuleerd worden?

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren constateren dat de Staatssecretaris van Economische Zaken de ambitie heeft uitgesproken om in 2025 wereldleider in proefdiervrije innovaties te zijn. Deze leden steunen deze ambitie van harte, maar stellen tegelijk vast dat er nog grote stappen moeten worden gezet om dit doel te verwezenlijken. De maatschappelijke interesse voor dierproefvrije innovatie neemt gestaag toe. Interesse alleen is echter niet genoeg. Zoals uit de «Analyse Businesscase Alternatieven voor Dierproeven» van ZonMw blijkt, daalt het aantal dierproeven als er meer financiering voor alternatieven beschikbaar komt. Uit recente RIVM-onderzoeken blijkt echter dat proefdiervrije innovatie onvoldoende tot ontwikkeling komt als gevolg van een gebrek aan financiering. De leden van de PvdD-fractie verzoeken de Staatssecretaris daarom om zo sterk mogelijk in te zetten op het faciliteren van deze financiering.

De Regeling groenprojecten 2016 biedt een uitgelezen kans om meer financieringsopties vrij te maken voor proefdiervrije innovaties. De leden van de PvdD-fractie willen graag weten of de Staatssecretaris bereid is om een aparte categorie voor proefdiervrije innovaties in de Regeling groenprojecten 2016 op te nemen, zoals geadviseerd in het rapport «In Transitie! Nederland internationaal toonaangevend in proefdiervrije innovaties» van de Denktank Aanvullende financiering alternatieven voor dierproeven. Zo nee, waarom niet? Op deze manier profiteren spaarders voor en beleggers in proefdiervrije innovaties van dezelfde fiscale voordelen als zogeheten groenspaarders.

Artikelsgewijs

Artikel 2

De leden van de VVD-fractie vragen waarom projecten die gericht zijn op het compenseren van groen, niet in aanmerking komen voor een groenverklaring. Is de Staatssecretaris het eens met het standpunt dat het op die manier uitsluitend gaat om het uitbreiden van groen en niet om het behouden van groen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de SP-fractie willen graag weten of de Staatssecretaris bereid is om in artikel 2 van de Regeling groenprojecten 2016 een extra categorie op te nemen voor dierproefvrije alternatieve technieken. Zij ontvangen graag een cijfermatige en inhoudelijke onderbouwing van de Staatssecretaris hoe zij financiering voor dierproefvrije alternatieven rond wil krijgen mede met het oog op de motie over het plan voor vermindering van proefdiergebruik (Kamerstuk 30 168, nr. 26).

Artikel 7

De leden van de VVD-fractie stellen vast dat projecten die zijn gericht op duurzame energieopwekking voor wat betreft wijze van opwekking gelimiteerd zijn in artikel 7. Hoe wordt innovatie op het gebied van andere, nieuwe vormen van duurzame energieopwekking gestimuleerd?

Artikel 10

De leden van de VVD-fractie vragen wat de Staatssecretaris verstaat onder een commerciële fietsenstalling. Waarom komen dergelijke projecten niet in aanmerking voor een groenverklaring? Waarom wordt er onderscheid gemaakt tussen projecten met commerciële of niet-commerciële doeleinden? Kunnen bijvoorbeeld initiatieven gericht op alternatief vervoer, autodelen of taxivervoer – vervoer van minder dan acht personen – in aanmerking komen? Zo nee, waarom niet?

Artikel 12

De leden van de VVD-fractie vragen of de Staatssecretaris de effecten van lokale klimaatveranderingen en de sociale en economische gevolgen die deze op de samenleving hebben, kan specificeren. Wat betekent dit? Op welke manier worden nadelige effecten door groenverklaringen tegengegaan? Is de Staatssecretaris van mening dat een lokale aanpak, zoals groenverklaringen, enig effect heeft op het tegengaan van klimaatverandering? Zo ja, kan zij dat onderbouwen?

II Reactie van de bewindspersoon